

Istituto naziunale
superiore di u prufessuratu
è di l'educazione
Accademia di Corsica

Monique BISSAY

Lo Plan de Trabah individua / Le Plan de Travail Individuel

Memòri de Master 2

Mencion : Mestièrs de l'Educacion e de la Formacion

Especialitat : Professor de las escòlas bilingüe

Opcion :

jos la direccio de Dalfina PALACIO e Alan Dimeglio.

Annada universitària 2021-2022

APRENE
ESTABLIMENT D'ENSENHAMENT
SUPERIOR OCCITAN

ISLRF
INSTITUT SUPÉRIEUR DES LANGUES
DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE

Remerciements

Dalfina PALACIO que m'ajudet a comprener coma integrar lo PTI dins mon ensenhamant, a orientar mas lecturas vers mon subject de memòri, elaborar e difusar lo questionari per los dròlles.

Amandina BOUTIN, Stéphanie PORTEJOIE Aurora BAILLET e Marie-Andriuna OMS regentas en Calandreta qu'accepteren de demandar a lor classa d'emplenar los questionaris

Eric Sudrat que m'ajudet a metre en plaça las cinturas de competencias e lo libròt e que m'acompanhet per començar de far viure lo PTI dins nòstra classa.

Lo Grope Charentes de Pedagogia Institucionala en me permetre d'i participar dempuie d'annadas me balhet una cultura de la Pegagogia Iinstitucionala a travers las experienças presentadas pendent las reunions organizadas, la lectura d'articles de la revuda EchosPI e los estagis que faguei. Amandina e Stéphanie m'esclairerent sus lor experiença d'ujan sus lor classa respectiva.

Peire Barral que legiguet lo brolhon de mon memòri e me faguet de las criticas constructivas per lo melhorar en me prepausar de desarrolpar daus complements.

Mon entoratge que m'endureret pendent lo temps de preparacion e de redaccion d'aqueu document.

Ensenhador

PARTIDA 1 RESPONDAS TEORICAS : LO PTI INDIVIDUALIZA-T-EU ?.....	7
CHAPITRE 1 – QU’ES QUÒ APRENER ?.....	8
Definicion.....	8
La formula matematica de Silvan Connac.....	8
Los dròlles empaichats de pensar.....	9
CHAPITRE 2 – LAS PEDAGOGIAS E L’INDIVIDUALIZACION.....	11
Las pedagogias de l’individu.....	11
Las praticas pedagogicas de diferenciacion.....	13
PARTIDA 2 ANALIZA DE QUAQUAS EXPERIENÇAS DE PTI.....	16
CHAPITRE 1 – MAS EXPERIENÇAS PERSONALAS.....	17
Classa de BTS-MT.....	17
Calandreta Pergosina : una mesa en plaça malaisada d’un PTI.....	18
CHAPITRE 2 – <i>MAS OBSERVACIONS : ANALISI DAUS QUESTIONARIS</i>	21
En generau.....	21
L’ajuda.....	21
L’adobament	22
Los efiechs dau PTI.....	23
Conclusion.....	23

Introduccion

Descompausam lo sigla PTI per ne'n trobar una definicion. Un plan (P) vòu dire que lo trabalh es organizat, que lo dròlle aura mestier d'esser un pauc autonome per far çò que i es previst lo mai possible sol. Lo trabalh (T) signifa que lo dròlle a de las taschas de far per aprener de las nocions, de las tecnicas, daus saber-far. Si es individuau (I) sembla que las taschas sián adaptadas a chasque esleve per aténher un objectiu.

Experimentei l'outil l'an passat. Era un raive personau mas fuguei deçaubuda per la mesa en plaça que ne'n faguei. Ensenhar a daus esleves qu'an de las capacitats, de las motivacions, daus ritmes o daus biais d'apprentissatges different es un défi. La diferenciacion fai l'esfòrç de prener en compte aquelas diferencias. Per lo qu'a énvia de lo metre en plaça dins sa classa se vai pausar mai d'una question. Dins quala fasa d'apprentissatge lo pti es lo mai eficace ? Qualas son las limitas de l'individualizacion ? Es que s'opausa a la cooperacion qu'utiliza lo trabalh en gropes entier coma la classa tota o redusit en esquipa o per project ? Es possible de la far coexistir dins una classa emb la cooperacion ? Coma ?

La prumiera partida sera consacrada a las responsas balhadas per las teorias pendent que dins la segonda partida las responsas vendran d'experimentacions praticas en classa de pedagogia institucionala (experiencies personalas e observacions d'autras classas emb daus questionaris).

Partida 1

Responsas teoricas : lo PTI individualiza-t-eu ?

Chapitre 1 – Qu'es quò aprener ?

Definicion

Qu'es un processus per loquau una persona acquésis de las coneissenças (frucha interiorizada de l'experiéncia personala, donca subjectiva a la diferéncia dau saber qu'es objectiu e lo resultat d'un trabalh intellectuaal dins un cadre teoric) , mestreja de las abiletats o ben desvelopa de las atitudes.

La competéncia es la capacitat d'utilizar de las coneissenças dins la pratica.

La formula matematica de Silvan Connac

La formula matematica que Silvan Connac escriu de l'aprentissatge a l'avantatge d'esser simpla. Ela eschiva de se perdre dins los diferents biais de concebre l'aprentissatge per que lo monde qu'essaïan de lo far son pas d'accòrdi entre ilhs sus ciò qu'es l'evaluacion, que mena los dròlles qu'aprenen.

Tornam balhar de sens a chasca variabla :

Comprener :

Qu'es far un pont entre ciò qu'aprenem e ciò que sabem desjà. Lo mecanisme apareis quand l'atencion permet de filtrar l'informacion. La concentracion melhora l'eficacitat d'aquela filtracion. Adonc, ciò que comprenem depend de ciò que sabem coma se bastís un chasteu. Mai a de las peiras pausadas mai se'n pòt metre dessus. Per los dròlles qu'an pas la chança d'aver d'enchaisons d'enrichissament de lors coneissenças, l'escòla los ajudara a desvelopar lor compreneson. S'agís de documentaris e d'interaccions socialas per poder s'exprimar e descubrir de las chausas novelas.

La memòria :

Un còp que la compreneson s'es facha, fau s'entrainar per retener. S'agís de repetar cianta que l'accion devenha automatica, d'aprigondir, afortir la compreneson. D'après Toscani, memorizar seriá consolidar la memòria que pren la fòrma de memòria procedurala es a dire de las abitudas aquesidas, de memòria semantic (la daus mots, de las coneissenças, daus concepts) e de memòria episodica es a dire la daus eveniments de nòstra vida. La memòria a long terme rejunh la memòria de trabalh per carcular e resòure un problema. Memorizar es un trabalh pròpia a chadun que pòt gaire se passar en

collectivitat coma la compreneson. Qu'es un esfòrç constrainent. Per l'endurar los encoratjaments e la benvelhança ajudan. Las emocions lo pòden perturbar, beleu lo plantar se son negativas e lo renforçar se son positivas. La reactivacion daus elements memorizats a mai d'un moment espaçats los uns daus autres es importanta per que los apprentissatges devenhan mai durables e que las capacitats de transfert sián mai aisadas.

Lo transfert :

Lo competent es capable de tornar utilizar un apprentissatge a un autre moment e a un autre endrech que ente que s'aprenguet. Lo transfert es l'adaptacion de çò que comprendrem e memorizerem a las caracteristicas d'un nuevo environment. En aqueu moment, dins lo cerveu las ligasons dau prumier apprentissatge s'eslargissan. La pedagogia per project demandan d'utilizar los sabers en situacion per realizar una accion. Las situacions de cooperacion menan daus esleves a eschamnar sus daus sabers escolars sens que l'ensenhaire los guida. Son aquellas taschas diversifiadas qu'ajudan lo transfert daus apprentissatges.

Lo temps :

Oblidar un apprentissatge lo rend inaccessible ; per lo tornar utilizar fau se lo tornar apropiar e pren de temps mas pas quand lo saber tòrna redde en pr'amor que lo prumier apprentissatge aviá laissat de las piadas.

Tots los dròlles son pas egaus davant l'apprentissatge : quauques uns n'an tant que son en falhida.

Los dròlles empaichats de pensar

Los enfants que son en falhida escolara vòlen aprener tant coma los autres mas sens aver a esser confrontats a las exigencias e a las constrenchas de l'apprentissatge.

Coma son ribats a esser empaichats de pensar ?

Boimaré l'explica dins son libre « L'enfant et la peur d'apprendre ».

Dins un prumier temps, riban a l'escola sens que pendent lors prumieras experiéncias educativas aian botat en plaça las competencias psichicas necessarias per aprener. Son pas capables d'admetre lors mancas, de saber esperar, de respectar las reglas, d'endurar un moment de soletat..

Puei, se fan butir per las constrenchas de l'apprentissatge. Lor comportament es pas gaire propici a la concentracion : son agitats, violents, duermen... Lor lengatge pas pro

enrichit lor permet pas d'argumentar. Quò se cumula emb lo manca de representacions per facilitar la compreneson. Lor curiositat es endralhada sus las preocupacions personalas, umanas, enfantinas que frenan l'acceptacion de la regla e de la lei. Son pas acostumats a la frustracion. Lors estrategias d'aprentissatge se desenvolupan per eschivar la de reflechir sol a una solucion possibla. Las menen a la falthida escolara....

Boimare prepausa de reactivar lo mecanisme de l'aprentissatge : lo ròtle dau lengatge per se far una cultura, se bastir daus imatges per de las lecturas e discutidas collectivas sus daus textes fondators en particular. L'autor nos explica que l'individualizacion los embara dins lors problemas. Per qué ?

Chapitre 2 – Las pedagogias e l'individualizacion

Felipe Merieu escrisset : *Les pédagogues, depuis bien longtemps, n'ont cessé de dénoncer l'idée qu'il suffisait d'enseigner pour que les élèves apprennent.*

Per los autres, la transmission es complicada per causa de l'existéncia d'una resisténcia. Lo pedagògue se vai engatjar per far fàcia a la diferéncia. Entau permetra aus esleves que blòcan davant los obstacles de l'apprentissatge de los despassar au mens per las competéncias claus. Quò permetra aitot aus mai esbaudits d'exerçar lor excelléncia.

Existan mai d'un biais de pedadogia.

Silvan Connac qualifia de « tradicionala » la pedagogia eissuda de l'instruccion bastida a la fin dau segle XIX. Lo principi es que lo mestre que sap, transmet verticalament son saber aus esleves. Queus-quí semblan a daus « objects » que son indiferenciats, çò que compta qu'es mas lo regent e son saber que balha qualas que sián las dispausicions daus dròlles.

Mai tard, d'autras s'interessan mai au desvelopament de l'esleve coma un individu.

Las pedagogias de l'individu

Los comportamentalistes pensan que lo dròlle apren un comportament en fonccions d'estimulacions exterioras. Lo dròlle vai adoptar lo comportament que li balha la recompensa coma estimulacion positiva. Son los prumiers a envisatjar una pedagogia individualizada. Organizan una succession d'accions cortas e progressivas que lo dròlle enhadena per obtener las recompensas. L'ensenhaire pòt agir directament sus lo comportament dau dròlle en classa. Li montra coma deu reagir a una estimulacion e crea una motivacion que d'autres qualifian de motivacion «exteriora», dau «defòra». **L'individualizacion** vòu dire balhar un trabalh adobat a chasque esleve.

Lo constructivisme utiliza l'eideia que las gens bastissen activament lors coneisséncias propias. Per Piaget, l'apprentissatge naís d'un conflict entre las coneisséncias que la persona chercha a resòure quand las coneisséncias inicialas mobilizadas per comprender una situacion (las representacions) a laquala es confrontada son contradichas per de las errors o fan intervenir d'autras coneisséncias. Qu'es çò que pela «conflict cognitiu». Entau, la persona se bastís un capitau de coneissenças per accumulacion successiva que fai frotjar sa capacitat d'aprender. Dins aqueu processus, las

relacions socialas entre lo qu'apren e las personas de son entoratge son la clau. Los apprentissatges fachs entau son plan personaus e engatjan l'esperit e supausa que la persona siá motivada per foncccionar correctament.

Qu'es ciò que montran los « **socio-constructivistes** » : per ilhs, las relacions socialas acceleran los apprentissatges. Mas fau que sián serenas e asseguran una argumentacion pro fòrta per que mena a la conviction de chascun. Per esser constructiu lo travalh de l'aprenent es cooperatiu per que la relacion sociala balha de sens au travalh e motiva l'esleve. L'ensenhaire coma guide facilita mai qu'instrutz. Definís un objectiu, orienta, dona daus indicis per resòure la situacion problema que balha. L'apprentissatge se fai en autonomia ciò que vòu dire que l'esleve gera son travalh dins lo temps e dins son contengut (ensemble de taschas). L'error fai partida de l'apprentissatge e serv de sautador per se corrijar se mesme. Per Felipe Meirieu, lo mielhs es de far daus gropes emb de las personas qu'an daus biais diferents de comprener la mesma realitat mas que son capablas de se comprener.

Podem pas eschivar de parlar de l'apòrt de la **psicoterapia institucionala**. Per los medecins que ne'n fagueren l'experimentacion, las relacions entre los enfants dins una classa e las daus malaudes dins un « asile » son analògas. Quò justifia una transposicion de lors descubertas a la classa. Son los frairs Oury (Jan lo medecin e Fernand lo regent) que i travalheren. Lo terapeuta utiliza una « mediacion » entre ilh e lo malaude que sonha. Aquela mediacion pòt esser un object, una persona o ben una institucion. En classa, lo conselh es una de las institucions que se pòden utilizar. Es una reunion de las personas de la classa ente lo regent a la misma plaça que los dròlles. Los problemas rencontrats i son parlats e lo grope pòt prene en charja la recherche e la mesa en plaça d'una solucion. Entau, lo traitament daus conflicts dins la classa assegura lo desvelopament afectiu e intellectuaue de chascun. La classa cooperativa utiliza daus concepts de la psicoterapia e de las institucions socialas internas que son capablas de resòure los conflicts entre los dròlles e de facilitar los eschamnhes. Coma la classa deven un luòc d'activitat e d'eschamnhes, saber parlar, legir, escriure, comptar, comprener, decidir devenen de las necessitats. Queu mitan favoriza los apprentissatges escolars, l'evolucion afectiva e lo desvelopament intellectuaue daus enfants e daus adultes.

La pedagogia institucionala es un ensemble de tecnicas, d'organizacions, de metòdes de travalh, d'institucions internas que son nascudas de la practica de classas activas. Plaça enfants e adultes dins de las situacions novelas e variadas que demandan

a chascun de l'engatjament personau, de l'iniciativa, de l'accion e de la continuitat. Aquelas situacions fan aparéisser daus conflicts que la classa reussís a resòure per la facilitacion permanenta daus eschamnhes materiaus, afectius e verbaus.

Las Calandretas naissen en 1979 per la prumiera e 1980 per la segonda, a Besiers emb Patrici Baccou e Jaumeta Arribaud. Jaumeta era acostumada a las tecnicas Freinet. Se prueimeren de Renat Laffitte qu'era a man de crear lo grope « Genese de Coopérative » emb Jean-Louis Mandrin, Jean-Claude Colson e Maurice Marteau. Entau, Renat Laffitte permetet a l'ensemble de las Calandretas de rencontrer la Pedagogia Institucionala de Fernand Oury. La Charta de las Calandretas preconisa d'utilizar la pedagogia institucionala. Mas coma l'escriisset Renat Laffitte, las classas de Calandreta son pas totjorn de las classas en Pedagogia institucionala per qu'es una pedagogia dau desir e que lo desir s'impausa pas.

Las praticas pedagogicas de diferenciacion

Legrand definís la pedagogia diferenciada coma l'ensemble de las accions e daus metòdes capables de respondre aus besonhs de los qu'aprenen.

Los prumiers plans d'individualizacion

Elena **Parkhurst** essaïet d'individualizar lo travalh de sos esleves de l'escola de Dalton en America en 1905. Emb un plan individualizat, ten compte de las diferencias intellectualas, aptitudas, de niveus, de ritmes de travalh, de las reaccions afectivas. Quela practica a mestier d'un materiau enòrme de fichiers e de contro-ròtle per lo regent. Mas contunha de permetre de segre lo programa. Piaget disset que l'enfant i podia pas crear per que la preocupacion máger qu'era d'acquesir de las coneissenças.

Carleton **Washburne** fai travalhar chascun a son ritme emb un fichier d'autoinstruccion per daus exercicis individuaus programats. Los dròlles pòden se far ajudar per daus mai grands que ilhs en atge. Maugrat de la resistencia de la part de sos colegas, Freinet trobara una complementaritat entre lo metòde « naturau » d'apprentissatge e los fichiers de Washburne : en matematicas, **Freinet** prepausa d'iniciar una novela nocion emb lo biais naturau e de perseguir lo travalh emb los fichiers. Los libròts de calcul de C.Washburne son adaptats a las tecnicas Freinet : los exercicis son mes sur fichas, la ficha d'exercicis estant separada de la ficha de correccion. Puei las fichas son classadas en fichas documentarias (que respond a un centre d'interest revelat en classa per far una

operacion, fichas mairs (las diferentes operacions), fichas d'exercicis per s'entrainar a las operacions de basa, fichas de contro-ròtle corrijadas per lo regent per segre la progression de l'esleve. Quela classificacion permet mai d'una entrada :

- per centre d'interest per trabalhar una question matematica
- per far los exercicis progressivament per abordar un problema de calcul
- de passar directament a l'evaluacion si l'esleve se sent pro fòrt.

D'autres fichiers per l'ortografia, l'istòria e la geografia, las sciéncias... seran editats.

Robert **Dottrens** en Suissa, fonda l'escola experimentala dau Mail a Geneva. Analisa lo niveau de coneisséncias daus dròlles avant de crear de las fichas de trabalh individualizadas que responden aus besonhs específics de chasque enfant. Concretament, abòrda las novelas nocions collectivament. Puei fai una evaluacion diagnostic. En fonction daus resultats obtenguts e de las informacions massadas pendent un entreten coma l'esleve, lo regent prepausa de las fichas de trabalh siá per aprigondir o siá per remetre a niveau.

Lo PTI un otih per personalizar l'individualizacion

L'individualizacion a de las dechas : fai frotjar las diferencias entre los escolans, los isòla e daus còps los stigmatisa, cultiva l'individualisme. Lo dròlle pensa a se mesme incapable de saber coma far en cas de conflict emb los autres per que sap pas coma gerar sas emocions. I a mas los mai melhors que son pro autonomes e pro motivats que pòden reussir a utilizar queu otih sens se demotivar. La cooperacion permet de liar l'individualizacion a la socializacion.

Freinet completa las experienças que venem de veire en portar una precision importanta : completar l'individualizacion per una dimension sociala que profita a tots los escolans. S'apercep que los que blòcan passan l'obstacle en comunicar coma daus camaradas ajudaires que per lor lengatge adobat fai un pont vers lors representacions personalas e lor fai náisser la compreneson. Qu'es non mas dins una classa cooperativa que l'individualizacion pren son sens e es interessanta.

Una persona es una noción que regropa l'individu que sem e l'ensemble de la relacions qu'entretenem. Aquò a una consequencia sus la pedagogia : l'individualizacion es pas la misma causa que la personalizacion. Quela-quí vai liar l'individualizacion que conscientiza lo « se » a la socializacion que desenvolupa l'importància de l'autre. Lo but es d'engatjar una educacion a la responsabilitat, per que los esleves aprenhan a accordar una

importancia tan importanta aus autres coma a ilhs mesmes. S'apren mielhs coma d'autras personas. Quò vòu dire qu'apartene a un collectiu dins loquau sei en relacion coma mos camaradas emb una cultura e un saber. Trabalhar coma d'autres activa tot çò que fai la pedagogia cooperativa : siá de las relacions dualas per de l'ajuda o dau tutorat siá dins de las relacions de gropes o d'esquips per realizar daus projects. La personalizacion daus aprendissatges reserva dins l'emplec dau temps daus moments de situacions didacticas que son daus moments collectius, en mieja classa, daus taliers. Son de las situacions didacticas per que lo regent mena per sos esleves l'acompanhament de la construccion de lors aprendissatges. Quò se pòt pas far d'un biais autonome. Mas aparten au regent de trobar un equilibri entre los moments collectius de situacion didactica e los moments que los esleves an de las taschas que lor corresponden. L'ICEM³⁴ (institut cooperatiu de l'escola moderna) prepausa los fichiers PIDAPI : percors individualizats daus aprendissatges en pedagogia institucionala.

Boimare remarca que l'individualizacion montra aus autres esleves de la classa qu'un esleve a mestier d'ajuda donca que coneis de las dificultats. Los dròlles que son empaichats de pensar an sovent beneficiat de sosten individuau per repetar çò que sabian pas far. Mas plan sovent quò a renforçat lor pensada qu'eran pas capables. Adonc, Boimare prepausa daus taliers collectius per eschivar l'estigmatisacion de dròlles qu'an tròp consciéncia d'esser diferents e incapables. Lor tòrna lo lengatge, la cultura e lo saber en discutar de l'istòria legida e que lor permet de resòure las questions daus besonhs primaris que se pausan. Mai se brejan a la paraula e a la pensada daus autres, mai se fan lor experiença. Tòrnant bastir de las representacions per esser mai comprehensius, acceptar los autres.....

Partida 2

Analisa de quauquas experiências de PTI

Chapitre 1 – Mas experienças personalas

Classa de BTS-MT

Quand era professora au liceu de Lemòtges, ai experimentat un biais de travalh collectiu dins una classa de BTS (Brevet de technician superior). L'especialitat de quela formacion era la mantenéncia industriala dins laquala era prevuda una ora per setmana de çò que pelavan «Gestion». Lo referenciau contená d'economia, de drech, de comptabilitat, de la comunicacion. L'evaluacion a l'examen era mas quauques punts dins la presentacion de l'entrepresa ente que fasián lor prumier estagi. Lo referenciau era plan ambiciós en rappòrt a l'evaluacion que ne'n era facha. M'aperceguei un jorn de fin d'annada que los dròlles eran pauc nombros qu'eran capables de parlar daus subjects de la disciplina e que chascun sabiá de las chausas. Adonc, me venguet l'eideia d'una novela organizacion de lor travalh. Fasián daus gropes de tres per legir daus documents e respondre a 5 questions de compreheneson sus los documents en una ora. Chada setmana chaque grope aviá un subject different.

L'efiech se sentiguet còp sec : s'enuïavan pas mai, quò li balhava a auvir lo bruch dins la sala. Un jorn lo delagat de la classa reconeguet qu'aviá trobat lo biais de los metre au travalh. Me pelavan quand quauquaren lor pausava question.

Aqueu retorn me permetet d'adaptar quauques questions o subjects. En prumiera annada, los qu'avián segut una formacion dins lo domèni electric era mens degordits que los que venián dau domèni de la mecanica e de la produccion industriala. Adonc, balhava aus «electricians» daus subjects sus l'activitat comerciala dins l'entrepresa pendent que los «mecanicains» avián daus subjects sus la produccion industriala.

La diferenciacion dau travalh era entre los gropes. A la fin dau periòde, chaque grope aviá travalhat sus au mens los tres quarts daus subjects diferents. Qu'era un biais de cubrir lo mai possible de domènis dau refereciau, sens individualizacion.

Los estudiants chausissián lor formacion que los menava a travalhar dins una empresa. Adonc, lo contingut de ma disciplina era ligat a lors preocupacions. Acceptavan l'escola qu'era pus obligatòria a lor atge. Lor prepausava un travalh de compreheneson e de descuberta de quauquas nocions qu'avián pas mestier de mestrejar. Per contra, lo travalh en grope lor demandava de parlar entre ilhs e d'escriure de las responsas.

Los documents lor balhava lo vocabulari. Eran motivats mas ajostei una motivacion externa emb l'evaluacion de lor trabalh en grope chasca setmana. Ela balhava una valor a lors esfòrç que perseguian emb plaser. S'ajudavan entre ilhs dins lo grope, quand suffisiá pas me pelavan. Jamai demoravan blocats.

Calandreta Pergosina : una mesa en plaça malaisada d'un PTI

Naissença de l'eidia d'un PTI

Pendent mon annada d'Aprene 2, fuguei en responsabilitat de classa, a la Calandreta Pergosina. Nos partejavam la classa de CE1 a CM2 coma Eric Sudrat. M'expliquet a la debuta de l'annada escolara lo perfih de chasque esleve. Lo vintenat de calandrons era pas gaire omogene. Los colegas dau Grope Charentes de Pedagogia Institucionala parlavan sovent dau PTI e una annada, quauques uns ne'n fagueren un subject de lor trabalh d'esquipa a un estagi de la debuta de l'estiu. Nos venguet l'eideia a tots dos coma Eric de metre en plaça un PTI per mielhs adobar las activitats daus esleves a lor niveu. Es que lo PTI i sera eficace e per qué ?

Es que quela classa foncionava en Pedagogia Institucionala?

Mai d'una institucion eran en plaça : lo Conselh, lo Qué de nuòu, lo Coma quò vai chasque matin, lo bilanç de fin de jornada, los expausats, un jornau que surtiguet a la fin de l'annada. En mai dau conselh de regulacion e d'organizacion, i aviá un conselh de las colors de comportament. Tornerem botar en plaça la moneda. Quela institucion aviá estada abanadonada per que los dròlles la vivián coma una obligacion e un mejan utile mas per païar las esmendas. Faguerem plan atencion de nos en servir coma un mejan de valorizar lor trabalh. Quand era a Lemòtges era acostumada a quela motivacion externa que marchava plan. Lo chamnhament a Peiriguers fuguet tan positiu coma l'aviá coneget. Çò qu'era païat qu'era lo trabalh es a dire mai los esfòrç que las produccions. Emb çò que ganhavan, los dròlles podián chaptar au merchat... çò que volián. Chascun podiá vendre o chaptar. Los vendaires fixavan lor pretz. Aviam limitat las ventas a de las chausas que chascun fabricava se-mesme.

Lo Texte liure permet l'escritura, l'expression liura. Una dròlla de CM2 presentet la seguda de cinc bendas dessenhadas sens paraulas a tota la classa. Aviá de las facilitats per dessenhar e de las chausas de dire. Doas dròllas de CE1 emb de las competéncias

complementàries se sembleren per escriure la lor. Una escrivíá en frances aisadament. Sos textes liures eran sovent chausits. L'autra mestrejava mau lo geste grafic e blocava sovent per copiar, mas coneissiá ben la lenga occitana. Se plasián de passar de temps sus lor BD quand avián chabat lo trabalh demandat. Fuguet seleccionada per lo jornau.

Lo divendres, los dos gropes de la classa, lo meu e lo d'Eric, tornavan trabalhar dins la mesma sala. Lo matin qu'era l'ensenhamant artistic, sovent de la pintura e apres la recreacion lo conselh seguit dau merchat. L'apres-miegjorn, començavam per la presentacion daus expausats sus lo subject que volán e que preparavan a la maison per grope de dos o tres. Chabavam la jornada per dau trabalh sus daus projectes : aprestar Carnaval, los carrats dau vargier dins la cort de recreacion, lo jornau de la classa.

Publiat sos la responsabilitat de l'ensenhaire, un jornau de classa pareguet a la fin de l'an. Chausiguarem daus textes liures elegits e mes au punt collectivament que fugueren illustrats, los articles qu'explicavan la vita de la classa per la jornada pòrtas dubertas, daus expausats e las ilustracions daus textes liures. Ajosterem quauquas bendas dessenhadas. La realization dau jornau nos imposet l'organizacion, la negociacion e la cooperacion. Faguet daus textes publiats una produccion socializada.

Las caracterisitcas d'un PTI

Dins un plan de trabalh individuai, los esleves i nòtan las activitats a realizar pendent una o doas setmanas, decidadas en colaboracion coma l'ensenhaire(a). Puei, nòtan a flor e a mesura çò qu'ai fach. Çò qu'es pas chabat pòt esser reportat au plan seguent. A la fin, un bilanç es fach entre l'esleve e lo mestre avant de lo monstrar aus parents que lo signan. Nautres balhavam una sega de fuelhas de far, una per chasque item de la color de competéncia trabalhada, sens ficha «somari». Nos permetiá de completar lo libròt de competéncias d'aprentissatge quand tots los items eran reussits. Aviam adoptada una organizacion minimala de l'institucion sus lo plan materiau.

La mesa en plaça dau PTI

Comencerem per cherchar un libròt de cinturas de competéncias. La colega de Brageirac nos comuniquet lo seu e nos expliquet lo fonctionar un jorn de partatge de practicas de PI. Presenterem aqueu libròt aus parents a la reunion de mitat d'annada coma un complement au LSU de l'Educacion Nacionala. A la fin de l'annada, faguerem passar de las pròbas per far plaser aus parents.

Nos sem limitats per començar a la(s) lenga(s), lo frances coma l'occitan e a las matematicas. Per chaca color (dau ròse clar au negre) , i aviá una lista de competéncias de validar per obtener la color. Normalament, queu libròt vau per tota l'escola primària. Los CE1 eran rosseus o iranjes e los CM2 verts o blus. Mon prumier travalh fuguet de trobar d'activitats que corresponden a chasca competéncia. Qu'era un travalh titanesc. Ne'n dubliquei son objectiu.

Las questions

Me pausei una question que ne'n trobei la resposta tardivament. Era de saber coma articular lo PTI, los moments individuaus e la descuberta de nocions novelas dins los moments collectius. Passei una periòda entiera en balhar de las fuelhas qu'aviá mes tant de temps a aprestar. Comprenduei quand anei dins la classa de Dalfina a Pesenas : a partir d'un texte chausit, ela prepausava de travalhar de las nocions de lenga contengudas dins una frasa chausida (frasa clau) ; puei l'entrainament segon la color de chascun. Lo botei en plaça a la periòda seguenta. (annexe 3)

Mas passerem mai de temps a la descuberta qu'a l'entrainament individua. Entau, profiteren de s'ajudar entre ilhs mai que dins los moments individuaus. Despassada per la quantitat de travalh a fornir e sa consequéncia sus un manca d'organizacion per metre en plaça lo dispositiu, era a man d'abandonar per tornar a una fòrma «mai tradicionala».

L'analisa

Isabela Robin explica dins lo Champ PI n°1 qu'a chasque còp qu'una novela institucion es mesa en plaça, los enfants la comprenen pas. Per i ribar, l'ensenhaire deu aver en testa las reussitas de chascun e los ajudar a s'apropiar las colors per plan frotjar. Dins un daus prumiers numeròs d'EchosPI (septembre 2014) qu'aguei, i a un article d'una estagiara de l'estiu 2014 a Javrezac que travalhet sus las falhidas escolaras coma son esquipa. Aquela ensenhaira ditz aver empaichat sos esleves de travalhar per que son plan de travalh era pas adaptat. Se demanda coma far per los rasssegurar, per los lançar dins la recherche e per prener daus risques sens cranher la decepcion. Consta que prepausa daus exercicis de reinvestiment trop tòst apres la descuberta de la nocion, qu'ajuda pas los dròlles o se fai desbordar per totas las demandas. La diferenciacion qu'ela fai, pòrta mas sus la quantitat e la dificultat dau travalh demandat.

Me pense que fuguei confrontada au manca d'apropiacion de las cinturas de compétencias d'aprentissatge, qu'ai pas compensat per las explicacions necessàrias per rassegurar e religar lo travalh en PTI a un objectiu concret a compréner. Per qu'era quauquaren que mestrejava pas. Prepausai quauquas activitats qu'eran pas adaptadas mas saubei ne'n tirar las leïçons. Çò que me manquet lo mai qu'era de lor far mai fisança dins la chausida de çò que podián trabalhar. Mas m'auriá faugut aver daus fichiers tots prestes e esser segura de lor utilitat per esser capabla d'acompanhar los dròlles dins lors apprentissatges, prendre lo temps de far lo bilanç. Beleu que los fichiers Pidapi m'aurián estats utiles. Mas es que sabiá coma los adaptar a nòstre libròt de competéncias ?

Chapitre 2 – *Mas observacions : analisi daus questionaris*

Escrisssei un questionari (annexe 1) que prepausei a las classas que funcionan en pedagogia institucionala. Cinc colegas me manderen la responsa de lors esleves. Ne'n veiqui una sintèsi. En annexa 2 se tròban quauques resultats chifrats que comentam.

En generau...

An tots una color de comportament, daus còps una color de PTI e un libròt de cinturas de competéncias. Sauf a Lemòtges an la moneda. Lo plan es païat. La païa es ligada a la color e sovent a l'achabament dau travalh. Quò lor sembla normau. Quand montan en cintura, de las novelas activitats aparéissen. En generau, an lo temps de chabar e chausissen l'òdre de las fichas a far. An daus moments de tres quarts d'ora a una ora per jorn dins l'emplec dau temps, daus còps una setmana sur doas.

L'ajuda

Sens demandar

L'afichatge es totjorn utilizat, sovent lo mai utilizat, levat a Genac que la colega a pas de plaça per ne'n desenvolopar un. Lo quasern memòria ven directament apres. Mas sovent ne'n a un a partir dau CM. L'ideia dau talier es pus leu la de las Calandretas.

En demandar a quauqu'un

La demanda a la regenta es a l'entorn de 90%. La demanda a un camarada es quasi tan nauta coma la precedenta. Quand i a un autre adulte dins la classa es sollicitat.

Dins quauquas escòlas i a lo «companhon». Qu'es un dròlle chausit per lo que ne'n a mestier per la lectura e/o per trabalhar. Daus còps, la demanda passa per lo Conselh. Per esser chausit deu esser mai naut en cintura de competéncias e trabalhar pro rapidament per se mesme per aver lo temps d'ajudar. L'ajuda consista a explicar una consigna, a far un exemple, a balhar un metòde. Entau, l'ajuda es eficaça e permet a lo qu'es ajudat de blocar pas sus çò que parven pas a far. Sus las 5 escòlas, doas an chausit de fonctionnar emb lo companhon. Si que non quò es un camarada qu'ajuda sens poder assegurar son efficacitat.

Lo talier : pendent los moments de PTI, lo regent se pòt centrar sus l'ajuda personalizada per daus dròlles que blocan a l'entorn dau mesme domèni. Fan un petit grope de travalh per explorar ensemble la ficha e de perfectionar los apprentissatges.

L'adobament ...

dau contengut

Dins una classa, son los dròlles que chausissen lors activitats dau plan noveu en debuta de setmana. Per quauques domènis, demandan a la regenta. Lor demanda çò que pensan aver a trabalhar, çò que los migra. Se serv aitot de las reussitas constatadas sus d'autres domènis. Daus còps, las activitats dau PTI son en decalatge emb los apprentissatges collectius. Lo nombre d'activitats e de linhas es a dire la charja de travalh monta emb la color.

Tan que los dròlles son pas acostumats a trabalhar emb lo PTI, la regenta balha pauc de linhas a far per aver lo temps d'aprender a s'organizar e se familiarizar emb los fichiers. Quand un dròlle rencontra de las dificultats lo pti es mai legier, adobat a sos besonhs e a sas competéncias.

dau païament

La païa se fai sovent a la quantitat de travalh facha e lo pretz unitari depend de la color. Per valorizar los esfòrç es possible de baissar lo pretz unitari quand la color monta.

Una regenta se serv de la moneda per metre au travalh los que fan de la resisténcia : quauques uns preferarián demorar dins de las pitas colors de cintura per eschivar la decepcion e contunhar a banturlar.

La moneda permet d'encoratjar l'ameliacion e de gardar de coratge quand i a una decepcion.

Los efiechs dau PTI

La correccion de la regenta

La correccion per la regenta es rasseguranta dins l'ensemble. Los que disen de non son deçaubuts de l'apreciacion e an mestier de la comprener en soschar. Coma lo desir de reuissita pòt esser copat, la frustracion li balha la jauvissença.

Quand passan las pròvas ?

Passan las pròvas : siá apres una discutida coma lo regent siá quand se senten prestes. Quò depend de lor costuma de far per designar quau es decisionari sus aquela question.

La motivacion

La motivacion exteriora que ven de la moneda es fòrta : mai de 75%. La fiertat dau chamin percorgut es sovent fòrta. A Pesenas es mai fòrta que lo demai. Enfin, se pensar capable d'atenher la cintura d'apres es una motivacion mai fòrta que la precedenta mas mens que la prumiera.

Autonomia :

Las decisions presas sols pòrtan sur : l'activitat : a 90% chausissen lor activitat en generau, la chausida dau moment per passar la cintura es plan variable e per la sus lo biais d'ajuda : es sovent fòrta.

Se senten mai autonòmes per una granda majoritat

Queu sentiment es partejat per beucòp de dròlles. Totparier, se tòrna pas trobar dins los actes : son pas tant autonomes dins las chausidas que lor demòran. Prepause una explicacion : se senten mai autonomes per aprener. Mai de dignitat, mai d'umanitat.

Conclusion

Lo PTI a mestier de la classa cooperativa. Per afortir la fasa d'aprentissatge mai individuala qu'es l'entrainament per memorizar, lo pti es plan adaptat. Per adobar lo contengut de las activitats a las reussitas daus dròlles e a lors énvias de progressar, pren la fòrma d'individualizacion necessària. Mas son eficacitat es melhorada per la cooperacion emb lo companhon per exemple. L'institucion de la moneda ajuda lo pti en crear una

motivacion externa e per valorizar, adobar. Beleu que la motivacion de la classa per trabalhar en PTI depend dau ròtle balhat a las cinturas de competéncias : lor libròt remplaça-t-eu las nòtas ? Las evaluacions nacionalas ?

Conclusion

Lo plan de trabalh individua es un otilh per aprener. Freinet l'inventet dins sa classa cooperativa. Totparier, aparten a la pensada socio-constructivista. Aviá trobat lo biais d'ajudar chasque dròlle a chaminar vers sos apprentissatges sens sufrir de l'eterògeneitat de la classa. En Pedagogia Institucionala, lo PTI personalisa mai qu'individualiza coma l'explica Silvan Connac.

Pendent mas experienças professionalas, la pedagogia diferenciada me questionet a l'encòp sus lo plan teoric e sus lo plan pratic. Fuguei confrontada a daus anar-tornar entre los dos. Las Calandretas tenen compte de la pedagogia institucionala per que ela s'impausa pas, coma lo desir es quauquaren que s'impausa a degun. Son los regents que decidan de la metre en plaça. Las observacions fachas emb los questionaris permeten de dire que l'ensenhamant pòt pas esser non mas individualizat. I a mestier de cooperacion per far fonccionar l'individualizacion. Mai que per una autra institucion, es important de l'experimentar per tastonament progressuis.

Bibliographie

Libres :

- Laffitte R. (2013) *Une journée dans une classe coopérative Le désir retrouvé* Editions Matrice
- Oury F. Vasquez A. *Vers la pédagogie Institutionnelle*, Editions Champ social
- Bénévent R., Mouchet C., (2014) *F. L'école, le désir et la loi, Fernand Oury et la pédagogie institutionnelle*, Editions Champ social
- Boimare S. (2019) *Ces enfants empêchés de penser*, Editions Dunod
- Boimare S, (2019) *L'enfant et la peur d'apprendre*, Editions Dunod
- Laffitte R. (1999) *Mémento de Pédagogie institutionnelle, Faire de la classe un milieu éducatif*, Editions Matrice
- Connac S. (2017) *La personnalisation des apprentissages, Agir face à l'hétérogénéité, à l'école et au collège*, ESF éditeur

Vidéos :

- La différenciation : individualisation contre personnalisations, Sylvain Connac, youtube <https://www.youtube.com/watch?v=6tIDG0rdmy0>

Articles :

- Schlemminger G. *Le fichier autocorrectifs : quelques rappels historiques* , Extrait de la Revue TRACER n°3, (Tracer-Département de langues - Bât. 336 - Université de Paris-Sud XI - 91 405 ORSAY)
- Robbes B. *Qu'est-ce qu'apprendre ?* , conférence de janvier 2019 https://www.meirieu.com/ECHANGES/ROBBES_APPRENDRE.pdf
- Meirieu P (1996). « La pédagogie différenciée : Enfermement ou ouverture ? ». In Bentolila Alain (dir.). *L'école : diversités et cohérence*. Paris : Nathan. <http://meirieu.com/ARTICLES/pedadif.pdf>
- Connac S. *Neuroéducation et pédagogie* dans les cahiers du CERFEE <https://doi.org/10.4000/edso.3556>

- Connac S., *Pour différencier : individualiser ou personnaliser* Revue Educaion et socialisation 31 mars 2021, <https://doi.org/10.4000/edso.13683>
- Geffard P. *Glossaire PI*, revue Cliopsi 14 [RevueCliopsy14-GlossairePI-117.pdf](#)

Mémoire :

- Bejune L. La pédagogie différenciée Le point de vue d'enseignants partagés entre conviction et interrogation, Haute 2cole Pédagogique mars 2015

Bulletin d'échange :

- EchosPI n°57 Septembre 2014, Des élèves empêchés par un plan de travail inadapté, Johanna Coindreau
- EchosPI, numéro hors série : « En stage, avec le groupe charentais de pédagogie institutionnelle » de Sébastien Agostini

Table des annexes¹

ANNEXE 1 LO QUESTIONARI.....	27
ANNEXE 2 TABLEU D'EXPLEITACION DE LAS RESPONAS AU QUESTIONARI.....	33
ANNEXE 3 UN EXEMPLARI DE PTI.....	34

¹ Les annexes doivent être annoncées dans le texte principal en note de bas de page. On évitera alors de renvoyer à la page où se situe l'annexe mais on renverra plutôt au n° de l'annexe. On peut ici détailler ou illustrer des informations qui n'ont pas pu être développées dans le texte mais qui méritent de l'être. Les annexes sont numérotées et titrées. On évitera donc de faire figurer plusieurs annexes sur une même page. Pour enlever cette note de bas de page, supprimer l'appel de note ci-dessus.

Annexe 1 Lo questionari

QUESTIONARI ESLEVE

Trabalhas coma ton regent o ta regenta emb un plan de travaih individualizat que pelam PTI. Fau una enquesta sus lo subject. Es que pòdes prener quauquas minutus per respondre a aquelas questions, se te platz :

Quala es ta color de comportament ?

Negra marron blava verda irange blancha grisa

ròsa

Autra : precisa _____

As-tu un cahier o un livròt de cinturas de compéténcias ? Òc Non

1) Ton engatjament dins lo PTI :

a) Qualas son las activitats que deves realizar dins ton PTI ?

mat poesia texte libre vocabulari gramatica
ortogràfia conjugason literatura engles lectura
expausat

sciéncia autra : precisa : _____

b) Quantben de temps as per faire ton PTI ?

1 setmana 2 setmanas autra : precisa _____

Es qué daus còps que i a , te sembla pas aver pro de temps ?

Òc, Non, Si òc, pòdes dire perqué ?

c) Quantben ses païat ? _____

Lo montant de ta païa depend-eu de ta color de comportament ? Òc Non

Si òc, es quò te sembla normau ? Òc Non

Perrqué ?

Deves aver chabat totas tas activitats per esser païat(da) ? Òc, Non

Si non, quantben d'activitats deves-tu faire ? _____

2) Coma se passa ton PTI ?

a) Las activitats dau PTI son-t-elas de las fichas :

que lo regent te balha ?

d'un fichier ? Lo quau :

Odilon ? Pemf ? Pidapi ?

Autra : precisa : _____

b) Fas las fichas :

dins l'òrdre que vòles ?

en segre l'empleu dau temps de la classa ?

autra : _____

c) Qui quò es que t'ajuda per far los exercicis de ton plan de travalh :

l'afichatge dins la classa ?

ton cahier de memòria ?

de participar a un talier que te marcas ?

A qui pòdes demandar d'ajuda :

au regent ou a la regenta ?

un camarada : de ton esquipa ? d'una color mai nauta ?

un companhon ? autra : _____

3) Efiechs dau PTI :

a) Quau corija ton travalh :

lo(a) regent(a) ? un camarada ?

Es qu'es rassegurant ? Òc, Non

b) Passas de las espròvas per passar a la cintura de competéncia superiora :

quora te sentes preste(a) ? après una discutida coma lo(a) regent(a) ?

c) Lo PTI e ta motivacion : Qu'es quò que te motiva per far ton PTI ?

Esser païat(da) per finir ton PTI te motiva ? Òc, Non

Te situar dins las cinturas de competéncias te permet-eu :

- d'esser fier dau chamin qu'as percorgut ? Òc

Non

- de te sentir capable(a) d'atenher la cintura seguenta ? Òc Non

d) Autonomia :

Pendent que fas ton plan de travalh, qualas son las decisions que prenes **sol(a)** ?

chausida de l'activitat a faire

chausida dau moment que passas una espròva de cintura de competéncia

chausida de l'ajuda qu'as mestier

autra : _____

Te sentes mai autonòme dins ton travalh ? Òc, Non

Te mercege d'avèr plan vòugut respondre a queu questionari.

Monica

QUESTIONNAIRE ELEVE

Tu travailles avec ton maître ou ta maîtresse avec un plan de travail individualisé qu'il ou elle appelle le PTI. Je fais une enquête sur ce sujet. Peux-tu s'il te plait prendre quelques instants pour répondre à ces quelques questions :

Quelle est ta couleur de comportement ?

- Noir marron bleu vert orange blanc gris
rose

Autre : précise _____

As-tu un cahier ou un livret de ceintures de compétences ? Oui Non

1) Ton engagement dans le PTI :

a) Quelles sont les activités que tu dois réaliser dans ton PTI ?

- math poésie texte libre vocabulaire grammaire
orthographe conjugaison littérature anglais lecture
exposé
 science autre : précise : _____

b) Combien de temps as-tu pour faire ton PTI ?

- 1 semaine 2 semaines autre : précise _____

As-tu déjà eu l'impression de ne pas avoir assez de temps ?

Oui, Non, Si oui, peux-tu dire pourquoi ?

c) Combien es-tu payé ? _____

Le montant de ta paye dépend-il de ta couleur de comportement ? Oui Non

Si oui, est-ce que cela te semble normal ? Oui Non

Pourquoi ?

Dois-tu avoir fini toutes tes activités pour être payé ? Oui, Non

Si non, combien d'activités dois-tu faire ? _____

2) Comment se passe ton PTI ?

a) Les activités du PTI sont-elles des fiches :

- que le maître te donne ?
 d'un fichier ? Lequel :
 Odilon ? Pemf ? Pidapi ?
 Autre : précise : _____

b) Tu fais les fiches :

- dans l'ordre que tu veux ?
 suivant l'emploi du temps ?
 autre : _____

c) Qu'est-ce qui t'aide pour faire les exercices de ton PTI :

- l'affichage dans la classe ?
 ton cahier de mémoire ?
 de participer à un atelier où tu t'inscris ?

A qui peux-tu demander de l'aide :

- au maître ou à la maîtresse ?
 un camarade : de ton équipe ? d'une couleur plus haute ?
 un compagnon ? autre : _____

3) Effets du PTI :

a) Qui corrige ton travail :

- le maître ? un camarade ?
Est-ce rassurant ? Oui, Non

b) Tu passes des épreuves pour passer à la ceinture de compétence supérieure :

- quand tu te sens prêt(e) ? après discussion avec le maître ?

c) PTI et motivation :

Etre payé pour finir ton PTI est-ce motivant ? Oui, Non

Te situer dans les ceintures de compétences te permet-il de :

- d'être fier du chemin que tu as parcouru ? Oui
Non
- de te sentir capable d'atteindre la ceinture suivante ? Oui Non

d) Autonomie :

Pendant que tu fais ton plan de travail, quelles sont les décisions que tu prends **seul(e)** ?

- choix de l'activité
 choix du moment où je passe une épreuve de ceinture de compétence
 choix de l'aide dont j'ai besoin
 autre : _____

Te sens-tu plus autonome dans ton travail ? Oui, Non

Merci d'avoir pris quelques instants pour répondre à ce questionnaire.

Monica

Annexe 2
Tableu d'expleitacion de las responsas au questionari

Luòc	Lemòtges		Brageirac		Pesenjas		Benest		Genac	
Nb esleves	11		17		21		22		15	
Ajuda sens demandar										
afichatge	7	63,64 %	17	100,00 %	19	90,48 %	12	54,55 %	5	33,33 %
quasern memòria	0	0,00 %	15	88,24 %	13	61,90 %	6	27,27 %	10	66,67 %
talier	1	9,09 %	15	88,24 %	11	52,38 %	3	13,64 %	1	6,67 %
Ajuda en demandar										
a la regenta	10	90,91 %	15	88,24 %	19	90,48 %	20	90,91 %	15	100,00 %
a un camarada	10	90,91 %	16	94,12 %	19	90,48 %	20	90,91 %	12	80,00 %
a un companhon		0,00 %	5	29,41 %	16	76,19 %	3	13,64 %	9	60,00 %
a un autre adulte		0,00 %	14	82,35 %	13	61,90 %	1	4,55 %	0	0,00 %
Correccion regenta										
		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
rasssegura	4	36,36 %	14	82,35 %	16	76,19 %	17	77,27 %	11	73,33 %
rasssegura pas	2	18,18 %		0,00 %	2	9,52 %	3	13,64 %		0,00 %
Quand las pròbas ?										
se pensan prestes				0,00 %		0,00 %		0,00 %		0,00 %
apres dicutida regent			16	94,12 %	2	9,52 %		0,00 %	5	33,33 %
saben pas				0,00 %	1	4,76 %	10	45,45 %	2	13,33 %
Motivacion										
moneda			17	100,00 %	16	76,19 %	20	90,91 %	14	93,33 %
fiertat			16	94,12 %	19	90,48 %	14	63,64 %	10	66,67 %
contunhar			13	76,47 %	16	76,19 %	19	86,36 %	13	86,67 %
Decisions autònòmes										
activitat	6	54,55 %	16	94,12 %	19	90,48 %	15	68,18 %	14	93,33 %
moment pròbas/luòc		0,00 %	15	88,24 %	31	6	28,57 %	1	4,55 %	0,00 %
biais d'ajuda	5	45,45 %	15	76,47 %	19	80,95 %	7	90,91 %	7	86,67 %
Se senten autònòmes										
	8	72,73 %	13	76,47 %	17	80,95 %	20	90,91 %	13	86,67 %

Annexe 3

Un exemplari de PTI

Plan de travail del _____ al _____

de

Color de comportament:

CONTRACT DE PTI		
LENGA	MATEMATICAS	TALHIERS
M'engatgi a far ___ exercicis	M'engatgi a far ___ exercicis	Participi a un talhièr

Domèni	Material	Consigna	FACH	Paga				
Lenga	Fichas de lenga e classador	Participar a l'analisi de frasa						
		Dictada						
		Participar la MAP						
Matematicas	Quasèrn Sabi	Revision de las taulas de multiplicacions: _____						
	Lausa	Calcul de cap						
Produccion	Quasèrn Escrivi	escriure un tèxt liure						
		corrigir son tèxt						
		copiar son tèxt						
		illustrar son tèxt						
	Jornal	Talhièr estampària						
		Picar un article						
TI	Fichièrs	Ai fach: _____						
Autres	exposat	sciéncias	geometria	istòria	geografia	poesia		
Contract	Emplenèri mon contract ?					ÒC / NON		
Calcula Paga - Multas	Paga totala - Multas =====>						Paga de la setmana	

Table des matières

AVANT-PROPOS.....	3
REMERCIEMENTS.....	4
ENSENHADOR.....	5
INTRODUCCION.....	6
PARTIDA 1 RESPONDAS TEORICAS : LO PTI INDIVIDUALIZA-T-EU ?.....	7
Chapitre 1 – Qu’es quò aprener ?.....	8
<i>Definicion</i>	8
<i>La formula matematica de Silvan Connac</i>	8
Comprender :.....	8
La memòria :.....	8
Lo transfert :.....	9
Lo temps :.....	9
<i>Los dròlles empaichats de pensar</i>	9
Chapitre 2 – Las pedagogias e l’individualizacion.....	11
<i>Las pedagogias de l’individu</i>	11
<i>Las praticas pedagogicas de diferenciacion</i>	13
Los prumiers plans d’individualizacion.....	13
Lo PTI un otilh per personalizar l’individualizacion.....	14
PARTIDA 2 ANALISA DE QUAQUAS EXPERIENÇAS DE PTI.....	16
Chapitre 1 – Mas experienças personalas.....	17
<i>Classa de BTS-MT</i>	17
<i>Calandreta Pergosina : una mesa en plaça malaisada d’un PTI</i>	18
Naissença de l’eidia d’un PTI.....	18
Es que quela classa fonctionava en Pedagogia Institucionala?.....	18
Las caracterisitcas d’un PTI.....	19
La mesa en plaça dau PTI.....	19
Las questions.....	20
L’analisa.....	20
Chapitre 2 – <i>Mas observacions : analisi daus questionaris</i>	21
<i>En generau</i>	21
<i>L’ajuda</i>	21
Sens demandar.....	21
En demandar a quauqu’un.....	21
<i>L’adobament</i>	22
dau contingut.....	22
dau païament.....	22
<i>Los efiechs dau PTI</i>	23
La correcccion de la regenta.....	23
Quand passan las pròvas ?.....	23
La motivacion.....	23
<i>Conclusion</i>	23
CONCLUSION.....	25
BIBLIOGRAPHIE.....	26
TABLE DES ANNEXES.....	28
TABLE DES MATIÈRES.....	35

MOTS CLÉS : apprendre, différenciation, individualisation, personalisation, coopération, institutions, pédagogie

RÉSUMÉ

Le plan de travail individuel est un outil pour apprendre. Apprendre c'est prendre le temps de comprendre, mémoriser et transférer son savoir. Dans son livre «L'enfant et la peur d'apprendre» Boimare explique comment certains élèves tombent en échec scolaire. Quelles sont les pédagogies qui s'occupent de l'individu, lesquelles font de la différenciation ? Freinet s'est inspiré d'expériences pour inventer le Plan de Travail Individuel dans sa classe coopérative. Il devient institution en Pédagogie Institutionnelle où il personnalise plus qu'il individualise comme l'explique Sylvain Connac.

J'analyse mes expériences pédagogiques d'abord avec un travail en groupes au lycée puis l'an dernier celle du PTI dans une classe de pédagogie institutionnelle de Calandreta. Pour observer le fonctionnement du PTI dans des classes en pédagogie institutionnelle, j'ai élaboré un questionnaire pour chaque élève. J'analyse les réponses des cinq classes qui ont joué le jeu. Bien qu'il faille prendre des précautions pour éviter les pièges de la mise en place de cet outil, on s'aperçoit que grâce à la coopération et aux institutions, les enfants deviennent autonomes dans leurs apprentissages et grandissent efficacement sur le plan scolaire et social.